VERICA TRSTENJAK
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA

Az ismertetés napja: 2008. szeptember 4. [1]

1. Fellebbezésével a Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading BV (a továbbiakban: Heuschen & Schrouff) az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága által a Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods kontra Bizottság ügyben [2] 2006. november 30-án hozott ítélet (a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri, amellyel az Elsőfokú Bíróság elutasította a behozatali vám Heuschen & Schrouff által kért elengedésének indokolatlanságát megállapító, 2004. június 17-i REM 19/2002 bizottsági határozat megsemmisítése iránt benyújtott keresetét.

2. E fellebbezés összefügg a Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) által a Staatssecretaris van Financiën (pénzügyminisztériumi államtitkár) és a Heuschen & Schrouff közötti, azon behozatali vámok utólagos beszedését érintő jogvita keretében előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel [3], amelyek kért elengedéséről a jelen ügyben szó van.

I – Jogi háttér

A – *A tarifális besorolásra vonatkozó előírások*

3. A vám- és a statisztikai nómenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet [4] I. mellékletében létrehozott „Kombinált Nómenklatúra” (a továbbiakban: KN) a világszintű Harmonizált Áruleíró és Kódrendszeren (a továbbiakban: HR) alapul, amelyet az időközben Vámigazgatások Világszervezetévé átalakult Vámegyüttműködési Tanács dolgozott ki, és a Brüsszelben 1983. június 14-én megkötött nemzetközi egyezmény vezetett be, amely utóbbit a Közösség részéről az 1987. április 7-i 87/369/EGK tanácsi határozat [5] hagyta jóvá. A KN átveszi

1 – Eredeti nyelv: német.

2 – A T-382/04. sz., Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods kontra Bizottság ügyben 2006. november 30-án hozott ítélet (EBHT 2006., II-94. o.).

3 – Erről lásd a C-375/07. sz., Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading ügyre vonatkozó, 2008. szeptember 4-én ismertetett indítványomat.

4 – HL L 256., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 2. kötet, 382. o., helyesbítés: HL L 17., 2007.1.24., 24. o.

5 – HL L 198., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 2. kötet, 288. o.

a HR vámtarifaszámait és hat számjegyű vámtarifaalszámait, csak a hetedik és nyolcadik számjegy képez speciális KN-albontást [6].

4. A 2658/87 rendelet 9. cikkének (1) bekezdése felhatalmazza az Európai Közösségek Bizottságát, hogy – a tagállamok képviselőiből álló bizottság segédletével – a 2658/87 rendelet 10. cikkében meghatározott eljárással összhangban az áruk KN-be történő besorolására vonatkozó szabályokat fogadjon el.

5. A 2658/87 rendelet I. melléklete II. része IV. szakaszának 19. fejezete a „Gabona, liszt, keményítő vagy tej felhasználásával készült termékek; cukrászati termékek" KN-kódjait öleli fel.

6. A KN 1901 vámtarifaszám a „malátakivonatot; a lisztből, darából, keményítőből vagy malátakivonatból előállított, kakaót nem, vagy […] kevesebb mértékben tartalmazó élelmiszer-készítményeket; a 0401–0404 vámtarifaszám[[7]] alá tartozó árukból előállított élelmiszer-készítményeket", köztük a KN 1901 90 99 vámtarifaalszám alá tartozó, „egyéb" megjelöléssel jellemzett termékeket foglalja magában.

7. A KN 1905 vámtarifaszám alá tartoznak a „kenyerek, cukrászsütemények, kalácsok, kekszek (biscuit) és más pékáruk kakaótartalommal is; az áldozóostyák, üres gyógyszerkapszulák gyógyszergyártásnál történő alkalmazásra, pecsételőostyák, rizspapírok és hasonló termékek […]", köztük a KN 1905 90 vámtarifaalszám tárgyát képező „egyéb", további KN 1905 90 20 alszám alá tartozó „áldozóostyák, üres gyógyszerkapszulák, pecsételőostyák, rizspapírok és hasonló termékek".

8. A KN 1901 vámtarifaszám néhány nyelvi változatában „száraz" termékek, néhol „rizspapír" [8] szerepel, a holland nyelvű változatban azonban nem [9]. Néhány – például az angol és a szlovén – változatban kifejezetten a „rizspapír" [10] fogalom olvasható.

9. Az egyes árucikkeknek a Kombinált Nómenklatúra szerinti besorolásáról szóló,

6 – Lásd a 2658/87 rendelet preambulumát (különösen a harmadik preambulumbekezdést), e rendelet 1. és 3. cikkét, valamint a C-208/06. és C-209/06. sz., Medion egyesített ügyekben 2007. szeptember 27-én hozott ítélet (EBHT 2007., I-7963. o.) 3. pontját.

7 – A 0401–0404 vámtarifaszámok olyan árukat foglalnak magukban, mint a tej, tejszín, savó és az ezekből előállított termékek.

8 – Ez vonatkozik többek között a német („getrocknete Teigblätter aus Mehl oder Stärke"), a francia („pâtes séchées de farine, d'amidon ou de fécule en feuilles"), a spanyol („pastas secas de harina, almidón o fécula, en hojas") és a portugál („pastas secas de farinha, amido ou fécula") változatra.

9 – A holland („dergelijke producten van meel of van zetmeel"), a dán („lignende varer af mel eller stivelse") és a svéd („liknande produkter") változat – a felsorolás végén a „hasonló termékekre" történő többé-kevésbé részletes utalással – kevésbé kifejező néhány egyéb változathoz képest, amelyek a „pecsételőostyák" és „hasonló termékek" említése között egy további, a következő lábjegyzetben ismertetett fogalmat is használnak.

10 – Lásd az angol változatban használt „rice paper" és a szlovén változatban használt „rižev papír" kifejezést.

1997. június 27-i 1196/97/EK bizottsági rendelet [11] (e rendelet a fent említett 2658/87 rendelet 9. cikkén alapul) mellékletének 1. pontja alapján a következő leírásnak megfelelő termékeket kell a KN 1905 90 20 vámtarifaalszám alá sorolni:

„Száraz, áttetsző, különböző méretű, rizslisztből, sóból és vízből készült élelmiszerkészítmény, lapok formájában.

Ezeket a lapokat, miután vízbe áztatták, hogy hajtogathatók legyenek, általában »csomagolóként« használják tavaszi tekercshez […].” [12]

10. Ezzel kapcsolatban az 1196/97 rendelet mellékletének 1. pontja a következő indokolást tartalmazza:

„A besorolást a Kombinált Nómenklatúra 1. és 6. általános értelmezési szabálya, valamint a 1901, a 1905 90 és a 1905 90 20 KN-kód megfogalmazása határozza meg.”

B – *A behozatali vámok méltányosságon alapuló elengedése*

11. A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet [13] (a továbbiakban: Vámkódex) 239. cikke a behozatali vagy kiviteli vámok különleges helyzetekben lehetséges elengedését szabályozza. A Vámkódex 239. cikke (1) bekezdésének második francia bekezdése a következőket rögzíti:

„A behozatali vagy kiviteli vámokat […] olyan helyzetekben is […] el lehet engedni, amelyek olyan körülményekből adódnak, amelyeket nem az érintett személynek tulajdonítható megtévesztés vagy nyilvánvaló hanyagság okozott. […]”

11 – HL L 170., 13. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 8. kötet, 314. o.

12 – A holland nyelvű változatban: „Voedselbereiding in de vorm van droge, doorschijnende vellen, met verschillende afmetingen, vervaardigd van rijstmeel, zout en water. De vellen worden, na weken in water om ze plooibaarte maken, meestal gebruikt om daarvan de ‚wikkels' voor loempia's en dergelijke te vervaardigen.”

13 – HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o.

II – A tényállás

12. Az élelmiszerek és élelmiszer-összetevők behozatalával foglalkozó Heuschen & Schrouff évek óta importál rizspapírt [14] Vietnamból.

13. 1996-ban és az azt követő években a Heuschen & Schrouff nevében eljáró vámügynök az importált rizspapírról a KN 1901 90 99 vámtarifaalszám alatt tett szabad forgalomba bocsátásra irányuló vámáru-nyilatkozatot. A holland vámhatóság 1996. március 21-i levelében közölte a Heuschen & Schrouff-fal, hogy a kérdéses rizspapírt valóban a KN 1901 90 99 vámtarifaalszám alá kell besorolni.

14. A Bizottság 1997. június 27-én elfogadta az 1196/97 rendeletet [15], amelyet az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában* 1997. június 28-án hirdettek ki, és amely 1997. július 19-én lépett hatályba.

15. A Heuschen & Schrouff e rendelet elfogadását követően továbbra is a KN 1901 90 99 vámtarifaalszám alatt importálta Vietnamból a rizspapírt, amelyet a holland vámhatóság – 29 vámáru-nyilatkozat tekintetében – 6 hónapon keresztül (a dokumentumok, valamint egy alkalommal az áruk fizikai ellenőrzése mellett) elfogadott. A holland vámhatóság 1998. március 16-án jelezte, hogy a vámáru-nyilatkozatot a KN 1905 90 20 vámtarifaalszámra hivatkozva kell megtenni. Ugyanezen a napon valamivel később ugyanaz a vámhatóság azonban megfelelőnek talált egy, a rizspapírt a KN 1901 90 99 vámtarifaalszám alá soroló vámáru-nyilatkozatot. A Heuschen & Schrouff 1998. március 17-től rizspapír importálásakor a KN 1905 90 20 vámtarifaalszámot alkalmazta.

16. A 2000. november 22-én kelt levél a Heuschen & Schrouffot az 1997. november 13-tól 1998. december 31-ig tartó időszakban végzett teljes rizspapír-behozatalt terhelő összesen 645 399,50 NLG (292 869,52 euró) összegű behozatali vám megfizetésére szólította fel. Az 1196/97 rendeletre hivatkozva a vámhatóság indokolásként kifejtette, hogy a vámáru-nyilatkozatokban megadott KN 1901 90 99 vámtarifaalszám hibás, és ezért az érintett vámhatározatok helyesbítése szükséges.

17. A Heuschen & Schrouff által benyújtott panasz nyomán az Inspecteur 2001. március 9-i határozatával helyben hagyta a fizetési felszólításokat a 1998. már-

14 – A fogalom „rizslapként” vagy az angol megnevezésnek megfelelően „rice paperként” is ismeretes.

15 – Lásd a jelen indítvány fenti 9. és 10. pontját.

cius 16-i vámáru-nyilatkozatra vonatkozó 13 650,30 NLG (6194,24 euró) összegű fizetési felszólítás kivételével, amelyet megsemmisített. A fizetendő összeget a kiigazítást követően végül az 1997. november 25-től 1998. február 2-ig tartó időszak tekintetében 636 518,40 NLG-ben (282 645,21 euróban) határozták meg.

18. A Heuschen & Schrouff 2002. szeptember 13-án azzal a kérelemmel fordult a nemzeti vámhatósághoz, hogy a szóban forgó vámtartozást a Vámkódex 239. cikkének (1) bekezdése értelmében engedjék el. Ezt a kérelmet 2002. szeptember 19-én terjesztették a Bizottság elé.

19. A Bizottság a kérelmet a 2004. június 17-i REM 19/2002 határozattal azzal az indokolással utasította el, hogy jóllehet fennáll a Vámkódex 239. cikke értelmében vett különleges helyzet, a Heuschen & Schrouff nyilvánvalóan hanyag módon járt el. A Bizottság ezzel kapcsolatban kifejti, hogy az 1196/97 rendelet 1997. június 28-i kihirdetését követően megszűnt a tarifális besorolás bonyolultsága és áttekinthetetlensége. A Heuschen & Schrouffnak ebben az időpontban legalább tájékozódás útján bizonyosságot kellett volna szereznie erről.

20. A Heuschen & Schrouff e bizottsági határozat ellen 2004. szeptember 23-án nyújtotta be jelen kereseti kérelmét.

III – Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás és a megtámadott ítélet

21. A Heuschen & Schrouff kereseti kérelmét három jogalapra alapította:

– a Vámkódex 239. cikkének megsértése, a tények téves értékelése, valamint az említett határozat indokolásának hiányossága;

– a gondos ügyintézés és az egyenlő bánásmód elvének megsértése;

– az arányosság elvének megsértése.

22. A megtámadott ítéletben az Elsőfokú Bíróság elutasította a keresetet, és a felperest kötelezte a költségek viselésére.

23. Az ítélet jelen ügy szempontjából releváns szakaszaiban az Elsőfokú Bíróság kifejti, hogy noha a holland vámhatóság hibája nyomán a Vámkódex 239. cikke értelmében vett különleges helyzet állt elő, a Heuschen & Schrouff nyilvánvalóan hanyag módon járt

el. Az 1196/97 rendelet kihirdetése véget vetett a korábban fennálló, a holland nyelvi változat tekintetében adott esetben bonyolult helyzetnek. Mindenesetre ettől az időponttól kezdődően az eddig megtett vámáru-nyilatkozatok és az 1196/97 rendelet közötti esetleges ellentmondások nyilvánvalóvá váltak. Mindenképp szükséges lett volna, hogy ezekről az ellentmondásokról a vámhatóságnál tájékozódjanak. A vámügynök hibáit a Heuschen & Schrouff terhére kell értékelni. Ennélfogva a Bizottság helyesen határozott úgy, hogy nem sértették meg a Vámkódex 239. cikkét.

IV – A Bíróság előtti eljárásban előterjesztett kérelmek

24. A Heuschen & Schrouff kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül az Elsőfokú Bíróság T-382/04. sz. ügyben 2006. november 30-án hozott ítéletét;

– semmisítse meg a behozatali vám elengedésének indokolatlanságát jelen ügyben megállapító, 2004. június 17-i (REM 19/2002) európai bizottsági határozatot;

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

25. A Bizottság kéri, hogy a Bíróság:

– a fellebbezést mint megalapozatlant utasítsa el;

– a Heuschen & Schrouffot kötelezze a költségek viselésére.

26. Az írásbeli szakasz lezárását követően 2008. május 22-én tárgyalásra került sor, amelyen a Heuschen & Schrouff, a Bizottság, a holland kormány, a görög kormány és az olasz kormány vett részt. A tárgyaláson új szempontok nem merültek fel.

V – A fellebbezésről

A – *A felek érvei*

27. A Heuschen & Schrouff a fellebbezési eljárásban egyetlen jogalapjával arra hivatkozik, hogy az Elsőfokú Bíróság megsértette a Vámkódex 239. cikkét [16]. Az Elsőfokú Bíróság ezenfelül nem indokolta meg kellőképpen a következtetéseit, mindenesetre az ítélet indokolása nem alapozhatja meg e következtetéseket.

28. Eddig még egyáltalán nem bizonyított, hogy a nyers rizspapírt miként kell helyesen besorolni. Az Elsőfokú Bíróság tévesen támaszkodott arra, hogy a KN 1905 90 20 vámtarifaalszám alá történő besorolás adott. A Heuschen & Schrouff e besorolást – azt tévesnek tartván – vitatja, és hivatkozik arra, hogy a helyes besorolás kérdését illetően a Hoge Raad der Nederlanden előtt ezzel egyidejűleg per van folyamatban [17].

29. A Vámkódex 239. cikke alapján végzett, tehát a tévedés jellegének (illetve az előírás összetettségének), a szakmai tapasztalatnak és a felperes által tanúsított gondosság mértékének a szempontjaira alapított vizsgálatnak összességében a behozatali vámok elengedéséhez kell vezetnie.

30. Az előírás összetettségének szempontja kapcsán meg kell jegyezni, hogy mind a Bizottság, mind a holland vámhatóság hibákat követett el. A Bizottság az 1196/97 rendelettel nyilvánvalóan pontatlan, mindenesetre többértelmű szabályozást fogadott el, amely ellentétben áll a Bíróság ítélkezési gyakorlatával [18]. Legfeljebb a főtt – de semmiképpen sem a Heuschen & Schrouff által importált nyers – rizspapír tartozhat a hatálya alá. Emellett a KN 1901 vámtarifaszám szövegének holland változata semmilyen utalást nem tartalmaz a rizspapírra. Ez zavart kelt. A holland vámhatóság is hibát követett el, mivel az 1196/97 rendelet kihirdetését követő 6 hónapon belül 29 további, a KN 1901 vámtarifaszám alatti besorolást alkalmazó vámáru-nyilatkozatot fogadott el és hagyott jóvá. Minderre tekintettel olyan, bonyolult besorolási szabályozásról van szó, amelynek e jellegét – az Elsőfokú Bíróság álláspontjával ellentétben – az 1196/97 rendelet kihirdetésével nem sikerült megszüntetni. A Biegi Nahrungsmittel ügyben hozott ítéletre [19] tekintettel továbbá figyelembe kell venni, hogy mennyi ideig ragaszkodott a hatóság a saját hibájához. Az Elsőfokú

16 – A fellebbezés elején a Heuschen & Schrouff egyúttal a 2913/92 rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet (HL L 253., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 6. kötet, 3. o.) 899–909. cikkének megsértésére is hivatkozik. Mivel azonban ezekre a – Vámkódex 239. cikkéhez fűződő határozatok meghozatalára szolgáló hatósági eljárást szabályozó – rendelkezésekre a fellebbezés további részében konkrétan nem hivatkoznak, abból indulok ki, hogy egységes, lényegében a Vámkódex 239. cikkére vonatkozó fellebbezési jogalapról van szó.

17 – Erről lásd a jelen indítvány fenti 2. pontját.

18 – A Heuschen & Schrouff ezzel kapcsolatban a C-12/94. sz. Uelzena Milchwerke ügyben 1995. augusztus 11-én hozott ítéletre (EBHT 1995., I-2397. o.) hivatkozik.

19 – A C-499/03. P. sz., Biegi Nahrungsmittel és Commonfood kontra Bizottság ügyben 2005. március 3-án hozott ítélet (EBHT 2005., I-1751. o.) 48. pontja.

Bíróság álláspontjával ellentétben tehát értékelni kell azt, hogy a holland hatóság további 6 hónapig nem fejezte ki kétségeit az alkalmazott besorolással kapcsolatban, hanem jóváhagyta azt.

31. A szakmai tapasztalat szempontjával kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen vélte úgy, hogy a Heuschen & Schrouff a behozatal és kivitel tekintetében jelentős szakmai tapasztalattal rendelkezik. Ennélfogva az Elsőfokú Bíróság tévesen látja benne a tapasztalt piaci szereplőt, és ezáltal a behozatallal és kivitellel kapcsolatos vámalakiságok területének szakértőjét. Ezzel szemben a felperes nem maga foglalkozik a vámáru-nyilatkozatokkal, hanem e célból harmadik, hozzáértő fél szolgálatait veszi igénybe, amely a Vámkódex 5. cikke alapján a felperes nevében jár el. E harmadik fél cselekményei a Vámkódex 239. cikke keretében nem tudhatók be a felperesnek. A jelen ügyben ráadásul a szabályozás különös összetettségére tekintettel még kiterjedt szakmai tapasztalat birtokában sem lett volna elkerülhető az állítólag téves besorolás.

32. A gondossági kötelezettség szempontja tekintetében az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítéletben túl magas követelményeket állít fel, még akkor is, ha a Heuschen & Schrouff esetleg tapasztalt piaci szereplő lenne. Továbbá az Elsőfokú Bíróság tévesen azonosítja őt az általa kijelölt közvetlen képviselővel. Nem igazán érthető, hogy a Heuschen & Schrouffnak miért is kellett volna kételkednie az addigi KN-besorolásban. A felperes elegendő támponttal rendelkezett arra nézve, hogy a KN 1901 vámtarifaszám helyes, különösen, amint az már a szabályozás összetettségének szempontja kapcsán kifejtette, azzal, hogy az 1196/97 rendelet egyáltalán nem az általa importált nyers rizspapírra gondol. Az tehát, hogy e rendeletet a felperes nem alkalmazta, nem azzal a ténnyel áll összefüggésben, hogy e rendeletet nem olvasta, hanem azzal a körülménnyel, hogy e rendeletet nem kell az általa importált árukra alkalmazni, amit a holland vámhatóság is megerősített. Figyelembe kell venni azt is, hogy a KN 1996 és 1998 között nem az 1196/97 rendelet szövegének megfelelően módosult. Az Elsőfokú Bíróság által felidézett Covita-ügyben [20] hozott ítélet tárgyául szolgáló helyzet emiatt nem jelenthet összehasonlítási alapot. A gondossági kötelezettség megsértése a holland vámhatóságnak róható fel, amely 6 hónap alatt 29 – immár tévesnek ítélt – vámáru-nyilatkozatot fogadott el. Ezt követően 2 év és 8 hónap telt el a vám elengedése iránti kérelem elintézéséig. E körülményeket figyelembe kell venni a Heuschen & Schrouff adott esetben korlátozott és hosszú időre visszanyúló hanyagságának értékelésekor, amely a holland vámhatóság súlyos hanyagságához mérten nem sokat nyom a latban. Ezt a holland vámhatóságnak a fellebbezés mellékletekében eljuttatott, 2002 szeptemberéről készített úgynevezett munkadokumentuma is alátámasztja, amely megelőzte a Heuschen & Schrouff behozatali vámok elengedése iránti kérelmének a Bizottság elé terjesztését. A

20 – A C-370/96. sz. Covita-ügyben 1998. november 26-án hozott ítélet (EBHT 1998., I-7711. o.).

Sommer-ügyben hozott ítéletre [21] tekintettel a holland vámhatóság e dokumentumban abból indult ki, hogy jelen körülmények között a Heuschen & Schrouff bízhatott a vámhatóság eljárásának helyességében.

33. A Bizottság először is arra hivatkozik, hogy a fellebbezésben sok, már az Elsőfokú Bíróság előtt előadottakra vonatkozó ismétlés található. E megfigyeléssel azonban nem a fellebbezés elfogadhatóságának hiányát kifogásolja.

34. A Bizottság válasza továbbá az, hogy a Heuschen & Schrouff érvelése nem alkalmas az Elsőfokú Bíróság ítéletének megkérdőjelezésére. Igaz ugyan, hogy a Vámkódex 239. cikke értelmében vett különleges helyzet áll fenn, mivel a holland vámhatóság tévesen nem kifogásolta a Heuschen & Schrouff által az 1196/97 rendelet kihirdetését követően tett hibás nyilatkozatokat. A megtévesztés esete sem áll fenn. Mindazonáltal a Vámkódex 239. cikkében szereplő további feltétel, azaz az érintett nyilvánvaló hanyagságának kizárása, nem teljesült. Az ítélkezési gyakorlat által kidolgozott három szempont (a rendelkezések összetettsége, azok vámtartozás létrejöttét eredményező végre nem hajtása, valamint a gazdasági szereplő szakmai tapasztalata és gondossága) ezzel kapcsolatban elvégzendő értékelése során kizárólag a mindenkori gazdasági szereplő magatartása releváns. A Heuschen & Schrouff érvelésével ellentétben az értékelés e szakaszában a tagállami vámhatóság magatartása nem játszik szerepet.

21 – A C-15/99. sz. Sommer-ügyben 2000. október 19-én hozott ítélet (EBHT 2000., I-8989. o.).

B – *Jogi értékelés*

35. Először is meg kell jegyezni, hogy meglátásom szerint az állításoknak a Bizottság által említett állítólagos ismétlése ellenére sem merül fel kétely. Igaz ugyan, hogy az a fellebbezés, amely pusztán megismétli vagy szó szerint újra előadja az Elsőfokú Bíróság elé terjesztett jogalapokat és érveket, ideértve azokat is, amelyek az e bíróság által kifejezetten elvetett tényeken alapulnak, nem tesz eleget az EK 225. cikk, a Bíróság alapokmánya 58. cikkének első bekezdése és a Bíróság eljárási szabályzata 112. cikke 1. §-ának c) pontja által támasztott indokolási követelményeknek [22]. Ha azonban a fellebbező a közösségi jognak az Elsőfokú Bíróság általi értelmezését vagy alkalmazását kifogásolja, ahogy az a jelen ügyben is történik, az elsőfokú eljárásban megvizsgált jogkérdések a fellebbezés keretében újból vita tárgyát képezhetik [23].

22 – A C-41/00. P. sz., Interporc kontra Bizottság ügyben 2003. március 6-án hozott ítélet (EBHT 2003., I-2125. o.) 16. pontja.

23 – Lásd többek között a C-210/98. P. sz., Salzgitter kontra Bizottság ügyben 2000. július 13-án hozott ítélet (EBHT 2000., I-5843. o.) 43. pontját és a 22. lábjegyzetben hivatkozott Interporc kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 17. pontját.

36. Ezzel kapcsolatban rá kívánok mutatni arra, hogy az Elsőfokú Bíróság ténymegállapításai, valamint a tények általa nyújtott értékelése alapvetően nem képezhetik a jelen eljárás tárgyát. Ezek vizsgálata csak akkor megengedett, ha a tények jogi minősítésének és az abból az Elsőfokú Bíróság által levont olyan jogkövetkezményeknek a felülvizsgálatáról van szó, amelyek a Vámkódex 239. cikke (1) bekezdésének második francia bekezdésében rögzített, jelen ügyben releváns tényállási elemek fennállásának tagadására szolgálnak [24].

37. Ezt követően ki kell térni a rizspapír helyes vámjogi besorolását érintő – a Heuschen & Schrouff által felvetett – kérdés [25] vizsgálatára. A Heuschen & Schrouff láthatóan azon a véleményen van, hogy abban az esetben, ha az általa vitatott KN 1905 90 20 vámtarifaalszám alá történő besorolás helytelen, a vám elengedésének kérdése a továbbiakban elveszíti a jelentőségét. Ezzel kapcsolatban egyrészt utalni kell arra, hogy e kérdés – amint azt a Bizottság is megjegyezte – nem a jelen eljárás, hanem a nemzeti bíróság előtt párhuzamosan zajló eljárás tárgya [26]. Másrészt meg kell jegyezni, hogy logikailag helyesebb lenne a szóban forgó vámok elengedésének kérdését csak azt követően eldönteni, hogy a könyvelésbe vétel kérdését valóban sikerült tisztázni [27]. A döntések effajta következetes rendjét azonban eddig még nem követelték meg az ítélkezési gyakorlattól [28].

38. A – jelen ügyben utólag könyvelésbe vett – behozatali vámok méltányosság alapján történő elengedésének kérdésével kapcsolatban a Vámkódex 239. cikke (1) bekezdésének második francia bekezdése úgy rendelkezik, hogy a behozatali vámokat csak olyan különleges helyzetekben [29] lehet elengedni, amelyekben az érintett személynek nem tulajdonítható megtévesztés vagy nyilvánvaló hanyagság. Annak mérlegeléséhez, hogy fennáll-e a Vámkódex 239. cikke (1) bekezdésének második francia bekezdése

24 – Amennyiben az Elsőfokú Bíróság megállapította vagy értékelte a tényállást, az EK 225. cikk értelmében a Bíróság hatáskörrel rendelkezik e tények jogi minősítésének és az abból az Elsőfokú Bíróság által levont jogkövetkezményeknek a felülvizsgálatára (a 19. lábjegyzetben hivatkozott Biegi Nahrungsmittel és Commonfood kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 41.pontja; lásd ugyanebben az értelemben Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., *Procedural Law of the European Union,* 2. kiadás, London 2006., 457. o., 16-007. pont). Amint azt a Bíróság már több ízben megállapította, e minősítés esetében olyan jogkérdésről van szó, amelyet mint ilyet felülvizsgálat céljából a fellebbezés keretében a Bíróság elé lehet terjeszteni (lásd a 19. lábjegyzetben hivatkozott Biegi Nahrungsmittel és Commonfood kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 41. pontját, a C-19/93. P. sz., Rendo és társai kontra Bizottság ügyben 1995. október 19-én hozott ítélet [EBHT 1995., I-3319. o.] 26. pontját és a C-470/00. P. sz., Parlament kontra Ripa di Meana és társai ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-4167. o.] 41. pontját).

25 – Lásd a jelen indítvány fenti 28. pontját.

26 – A rizspapír tarifális besorolására vonatkozó kérdés részletes megválaszolásával kapcsolatban utalok a C-375/07. sz. ügyben kifejtett észrevételeimre (lásd ezzel összefüggésben a jelen indítvány fenti 2. pontját), amelyekből kitűnik, hogy azt a KN 1905 90 20 vámtarifaalszám alá kell besorolni.

27 – A következetességet szem előtt tartva ugyanis csak a már könyvelésbe vett vámok összegét lehet elengedni vagy visszatéríteni. Ameddig tehát az utólagos könyvelésbe vétel iránti eljárás jogerősen nem zárult le, nem állapítható meg, hogy egyáltalán létezik-e a Vámkódex 220. cikke alapján utólag könyvelésbe vett, elengedhető, illetve visszatéríthető vámösszeg.

28 – A tagállami gyakorlat azonban úgy tűnik, hogy a kérelmek vizsgálatának sorrendjét részben úgy alakította ki, hogy eljárásgazdaságossági okokból az elengedés kérdéséről csak a könyvelésbe vétel után dönt (Alexander, „Vorbemerkungen zu Art. 220, 221", Witte, *Zollkodex, Kommentar*, 4. kiadás. 2006., 2. pont). A jövőre nézve a „Modernizált Vámkódex", vagyis a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 2008. április 23-i 450/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 145., 1. o.) a döntések következetes rendjének megtartása irányába tesz pozitív lépést azzal, hogy a 84. cikk (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy amennyiben jogorvoslatot nyújtanak be a vámtartozás közlésével szemben, a méltányosságon alapuló visszatérítés vagy elengedés kérelmezésére nyitva álló határidőt fel kell függeszteni a jogorvoslati eljárások időtartamára.

29 – Ez az általános méltányossági szabály teszi lehetővé az egyes esetek különleges körülményeinek értékelését, erről lásd Berr/Trémeau, *Le droit douanier, Communautaire et national*, 7. kiadás., 2006., 241. o., valamint Huchatz, „Art. 239 – Erstattung oder Erlass in Sonderfällen", in: Witte, i. m., 1. és 28. pont.

értelmében „nyilvánvaló hanyagság”, többek között figyelembe kell venni azon rendelkezések összetettségét, amelyek végre nem hajtása a vámtartozás létrejöttét eredményezte, valamint a gazdasági szereplő szakmai tapasztalatát és gondosságát [30]. Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítéletben helyesen e szempontokat is vizsgálta [31].

39. Az Elsőfokú Bíróság ugyancsak helyesen szögezte le, hogy a jelen ügyben csak a nyilvánvaló hanyagság kérdése, ennélfogva a három említett szempont értékelése bír relevanciával. Minden részt vevő fél egyetért ugyanis abban – amit a bizottsági határozat is tükröz –, hogy fennáll a Vámkódex 239. cikke értelmében vett különleges helyzet, tekintettel arra, hogy a holland vámhatóság az 1196/97 rendelet kihirdetését követően helytelenül nem kifogásolta a Heuschen & Schrouff hibás nyilatkozatait. Abban is egyetértés mutatkozik, hogy a megtévesztés esete sem forgott fenn.

40. A szabályozás összetettségének kérdésével kapcsolatban az Elsőfokú Bíróság véleményem szerint helyesen értelmezte és alkalmazta a közösségi jogot. Ebben a tekintetben az Elsőfokú Bíróság, amely az 1196/97 rendelet elfogadását megelőző időszak vonatkozásában bonyolultként jellemezhető helyzet fennállását feltételezte, helyesen indult ki a Hewlett Packard France ügyben hozott ítéletre [32] hivatkozva abból, hogy a rendelet elfogadását követően kialakult helyzet egyértelműnek minősíthető. A Heuschen & Schrouff észrevételeivel ellentétben én a Biegi Nahrungsmittel ügyben hozott ítéletben [33] szereplő, „a hatóságok hibája fennállásának időtartamára” vonatkozó utalásban nem fedeztem fel olyan körülményt, amely eltérő megítéléshez vezethetne. A Biegi Nahrungsmittel ügyben hozott ítélet tárgyát képező helyzet, amelynek tekintetében ezen időszak adott esetben szerepet játszhatna [34], nem mérhető a jelenlegi helyzethez. Az akkori esettől eltérően a jelenlegi ügyet ugyanis az jellemzi, hogy az 1196/97 rendelet kihirdetése világos helyzetet teremtett. Az a tény, hogy a Heuschen & Schrouff mellett a vámhatóság sem tájékozódott a Hivatalos Lapban, ilyen körülmények között nem játszhat szerepet. E körülmény akkor sem mentesíti az érintettet saját erőfeszítéseinek megtétele alól, ha a vámhatóság sem tájékozódott megfelelően. Az érintett fél hanyagságának értékelésekor ugyanis általában és rendszerint a szubjektív szempont az irányadó, amelynek tekintetében magát az érintett felet kell vizsgálni. Véleményem szerint ennek kapcsán csak kivételes esetekben kerülhet sor a vámhatóság magatartásának figyelembevételére.

30 – A C-48/98. sz. Söhl & Söhlke ügyben 1999. november 11-én hozott ítélet (EBHT 1999., I-7877. o.) 56. és 60. pontja. Lásd továbbá Lyons, *EC Customs Law*, 2nd ed. (2. kiadás), 2008., 489. o. Lásd a C-375/07. sz., Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading ügyre vonatkozó, 2008. szeptember 4-én ismertetett indítványomat e szempontok és a 220. cikk (2) bekezdése szerinti meghatározott szempontok közötti egyezésről, valamint a vonatkozó ítélkezési gyakorlatról.

31 – A megtámadott ítélet 44. pontja.

32 – A C-250/91. sz. Hewlett Packard France ügyben 1993. április 1-jén hozott ítélet (EBHT 1993., I-1819. o.) 28. pontja.

33 – A 19. lábjegyzetben hivatkozott ítélet 48. pontja.

34 – Ehhez lásd a Biegi Nahrungsmittel ügyben hozott ítélet 55. pontját. Ezen ítélet hátterével kapcsolatban Harings, „Nacherhebung von Einfuhrabgaben, Nichterkennbarkeit eines Irrtums der Zollbehörden”, *Zeitschrift für Zölle und Verbrauchsteuern* című művében (2005) a 230. és azt követő oldalakon, valamint a 321. oldalon kifejti, hogy a vámhatóságok korábban gyakran abból indultak ki, hogy a hiba csak akkor nem ismerhető fel, ha az a hatóság sokéves gyakorlatának alapjául szolgál. A Biegi Nahrungsmittel ügyben hozott ítélet e gyakorlatot elutasította. Harings emellett arra is rámutat, hogy a hibás közigazgatási gyakorlat csak a hiba észlelhetetlenségére utaló egyik jel.

41. A szakmai tapasztalat szempontjának vonatkozásában sem látok kivetnivalót abban, ahogyan az Elsőfokú Bíróság a közösségi jogot értelmezte és alkalmazta. Az Elsőfokú Bíróság helyesen alkalmazta a Söhl & Söhlke ügyben hozott ítéletben [35] kidolgozott mércét [36]. Az Elsőfokú Bíróság érthetően kifejtette azt is, hogy az érintett fél maga nem tapasztalatlan, és hogy a vámügynök magatartását is neki kell betudni [37]. Az érintett fél tapasztalatának szempontja tekintetében az Elsőfokú Bíróság tényeket értékelt, ami a fellebbezési eljárásban csak szigorú – a jelen esetben nem felfedezhető – feltételek mellett támadható meg [38]. A vámügynök magatartásának betudhatósága tekintetében meg kell jegyezni, hogy az ítélkezési gyakorlat értelmében az effajta beszámítást csak az korlátozhatja, ha a megbízott megtévesztő módon jár el, és e megtévesztés a vám megfizetésére kötelezett személyre is kihat [39]. Azzal az érvvel kapcsolatban, amely szerint a jelen esetben a szabályozás különös összetettségére tekintettel még kiterjedt szakmai tapasztalat birtokában sem lett volna elkerülhető az állítólag téves besorolás, le kell szögezni, hogy az csak az 1196/97 rendelet elfogadását megelőző helyzetre lehet érvényes, és az értékelése máshol [40] már megtörtént.

42. Végül a gazdasági szereplő gondosságának szempontjával kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a megtámadott ítélet e tekintetben is kiállja a felülvizsgálat próbáját. Az Elsőfokú Bíróság helyesen hivatkozott különösen a Deutsche Fernsprecher ügyben [41], a Covita-ügyben [42] és a Binder-ügyben [43] hozott ítéletekre, és állapította meg, hogy a jelenlegihez hasonló esetekben vélelmezhető a Hivatalos Lapban történő kihirdetésről történő tudomásszerzés, valamint hogy ez alól csak a megfelelő nyelvi változat hiányának esete jelenthet kivételt [44]. Ebben – a Heuschen & Schrouff érveivel ellentétben – semmiképp nem rejlenek túl magas követelmények. Az 1196/97 rendelet kihirdetésének időpontjától kezdődően a Heuschen & Schrouff helyzetében lévő, a vám megfizetésére kötelezett személynek gondosan eljárva [45] tudomást kellett volna szereznie a rendeletről, és az addigi besorolással kapcsolatban ebből szükségképpen fakadó kétségek megfelelő tisztázására kellett volna törekednie. Az Elsőfokú Bíróság ezt követően a Heuschen & Schrouff azon érvével foglalkozott, miszerint a holland vámhatóság magatartását, egészen pontosan annak hanyagságát ezen a ponton figyelembe kell venni. Az Elsőfokú Bíróság helyesen utasította el ezt az érvet. Ennek kapcsán ismét fel kell idézni, hogy e ponton – amint azt a Bizottság is megjegyezte – a vámhatóság magatartásának vizsgálata nem játszik szerepet. A Heuschen & Schrouff alapvetően azt követeli, hogy a holland vámhatóság hibáját, amelyhez a jelen ügyben nem fér kétség, és amelyet a Bizottság a határozatában és az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítéletben egyaránt

35 – A jelen indítvány fenti 30. pontjában hivatkozott ítélet.

36 – Lásd a megtámadott ítélet 59. pontját.

37 – Lásd a megtámadott ítélet 65. és 66. pontját, valamint az ezt követően elvégzett minősítést a 70. ponttal bezárólag.

38 – Alapelv, hogy az EK 225. cikk (1) bekezdése és a Bíróság alapokmánya 58. cikkének első bekezdése értelmében a Bírósághoz benyújtott fellebbezés kizárólag jogkérdésre vonatkozhat. A tények ismételt vizsgálata tehát főszabály szerint kizárt. A Bíróság csak szigorúan korlátozott terjedelemben vizsgálhat ténykérdéseket, különös tekintettel a bizonyítékok elferdítésére.

39 – Emellett szól a C-61/98. sz. De Haan-ügyben 1999. szeptember 7-én hozott ítélet (EBHT 1999., I-5003. o.) 53. pontja.

40 – Lásd a jelen indítvány fenti 40. pontját.

41 – A C-64/89. sz. Deutsche Fernsprecher ügyben 1990. június 26-án hozott ítélet (EBHT 1990., I-2535. o.).

42 – A fenti 20. lábjegyzetben hivatkozott ítélet.

43 – A 161/88. sz. Binder-ügyben 1989. július 12-én hozott ítélet (EBHT 1989., 2415. o.).

44 – Lásd a megtámadott ítélet 75. és azt követő pontjait.

45 – Haring – a jelen indítvány 34. lábjegyzetében hivatkozott műve 231. oldalán – a Bíróság ítélkezési gyakorlatából azt a következtetést szűri le, hogy az ezzel kapcsolatos mérce „a tájékozott importőr". Ez alatt a körültekintő, a Hivatalos Lapot gondosan átolvasó gazdasági szereplőt ért. Ezzel szemben nem megfelelő mérce az, aki a vámjog szakértőjeként e jogterület minden jogszabálya és azok összefüggései között eligazodik. Ennek bírálatával kapcsolatban lásd Berr, „Droit douanier", *La semaine juridique – édition entreprise*, 1990., II 15876., 589. és azt követő oldalak, 592. o.

elismer, kétszeresen értékeljék: egyrészt a „különleges helyzet”, másrészt a „kötelezett hanyagságának” szintjén. Ez utóbbi esetében azonban csak a saját magatartásáról lehet szó, mivel a vámhatóság magatartását már a „különleges helyzet” tekintetében értékelték.

43. A fenti megfontolások fényében az a véleményem, hogy az Elsőfokú Bíróság kellő megalapozottsággal, helyesen állapította meg és értékelte úgy, hogy a Heuschen & Schrouff a Vámkódex 239. cikke (1) bekezdésének második francia bekezdése értelmében hanyag módon járt el.

44. Ennek fényében a fellebbezést mint megalapozatlant el kell utasítani.

VI – A költségekről

45. Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján, amelyet ugyanezen szabályzat 118. cikke alapján a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a Heuschen & Schrouff pervesztes lett, és a Bizottság ezt kérelmezte, az előbbit kötelezni kell a költségek viselésére.

VII – Végkövetkeztetések

46. A fenti megfontolásokra tekintettel azt javasolom, hogy a Bíróság:

1. a fellebbezést utasítsa el;

2. a Heuschen & Schrouffot kötelezze a költségek viselésére.